

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه پیام نور

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی

دانشکده علوم انسانی

گروه علمی تربیت بدنی

عنوان پایان نامه:

"بررسی دیدگاه دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه پیام نور نسبت به وضعیت موجود آموزشی و پژوهشی این دانشگاه"

استاد راهنما:

خانم دکتر ناهید اتقیا

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر ابوالفضل فراهانی

نگارش:

کبری کریمی

ماه و سال

دیماه ۱۳۹۱

دانشگاه پیام نور

بسمه تعالی

تصویب پایان نامه / رساله

پایان نامه تحت عنوان :

که توسط

تأیید می باشد.

تاریخ دفاع:

اعضای هیأت داوران:

نام و نام خانوادگی

در مرکز تهران تهیه و به هیأت داوران ارائه گردیده است مورد

نمره: درجه ارزشیابی :

امضاء

مرتبه علمی

هیأت داوران

استاد راهنما

استاد مشاور

استاد داور

نماینده تحصیلات تکمیلی

۱-

۲-

۳-

۴-

تقدیم به :

روح پدرم که آموزگار بهترین آموزه های ارزشمند زندگییم بود . (روحش شاد و یادش گرامی)

مادرم که در ادامه راه زندگی نمونه صبر و مهربانی و عطوفت است.

همسرم که اقیانوس بردباری در کسب علم و دانش و آشنایی از معرفت و مهر و محبت جاودانی

است .

و یگانه فرزند عزیزم ، برسام ، که در لغت به لغت و سطر سطر این پژوهش هم نفس و همراهم بود.

تشکر و قدر دانی :

با تشکر و سپاس فراوان از استاد ارجمند سرکار خانم دکتر ناهید اتقیا که با تقبل راهنمایی در این راه مرا مرهون منت فرمودند و با نظرات و علم وافر خویش راهگشای این تحقیق بودند.

همچنین استاد مشاور محترم جناب آقای دکتر ابوالفضل فراهانی که در تنظیم این مجموعه از اندیشه ایشان بهره گرفته و از فضایل بسیارشان برخوردار گردیدم.

توفیق همه خوبان را در همراه کردن علم و عمل و کسب رضای خالق و تلاش در خدمت به خلق آرزومندم .

کبری کریمی

پژوهش حاضر با هدف بررسی "دیدگاه دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه پیام نور نسبت به وضعیت موجود آموزشی و پژوهشی این دانشگاه" و با روش توصیفی و به شکل میدانی اجرا شده است. جامعه آماری ۳۱۹ نفر دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته تربیت بدنی دانشگاه پیام نور، در نیمسال اول ۸۹ سال تحصیلی ۹۰-۸۹ بوده و حجم نمونه ۱۶۹ نفر بوده است. ابزار جمع آوری اطلاعات، پرسشنامه ای با ۴۸ پرسش تخصصی بوده که برای دستیابی به فراوانی پاسخها، از روش توصیفی و برای تحلیل داده ها از نرم افزار spss استفاده شده که بر اساس نتایج حاصله: ۵۳/۴ درصد از دانشجویان را زنان و ۴۶/۶ درصد را مردان تشکیل داده اند. بیشتر دانشجویان (۴۵/۸ درصد) در گروه سنی ۳۰-۲۵ و کمترین درصد (۷/۱ درصد) در گروه سنی ۴۰ سال و بالاتر بوده اند. بیشتر دانشجویان (۴۷/۲ درصد) ورودی سال ۸۸ بوده و ۳۰/۴ درصد از آنها داشتند که به منظور کسب دانش به تحصیل پرداخته اند. (۹۵/۸ درصد) معتقد بودند که برای آموزش های جنبی امکانات لازم در این دانشگاه وجود دارد.

دانشجویان وضعیت محتوای دروس ارائه شده را در مجموع، در حد متوسط (۳/۳۱) ارزیابی نموده اند و کمترین رتبه (۲/۸۷) متعلق به میزان انطباق محتوای ارائه شده با اهداف دروس بوده است.

دانشجویان مهارت اساتید را در حد متوسط (۳/۲۴) توصیف کرده اند و به شاخص لحاظ کردن مطالب و مباحث مهم کلاسی در آزمون نهایی پایین ترین امتیاز (۲/۸۷) را داده اند.

دانشجویان میزان وجود وسایل کمک آموزشی را در حد زیاد (۳/۶۷) توصیف کرده اند و در این ارتباط بالاترین رتبه (۴/۲۰) متعلق به قابلیت بهره برداری از فضا، وسایل کمک آموزشی و پایین ترین رتبه (۳/۳۴) متعلق به دسترسی به اینترنت پر سرعت بوده است.

دانشجویان وضعیت فضای کلاس ها را در حد متوسط (۳/۴) توصیف کرده اند. و در این راستا، کمترین رتبه (۳/۱۱) متعلق به وضعیت معماری بوده است.

دانشجویان، وضعیت وجود نمادهای انگیزشی و الگوهای رفتاری در دانشگاه با رتبه (۲/۹۷) در حد متوسط توصیف کرده اند و پایین ترین رتبه متعلق به میزان موجودیت نمادهای انگیزه ای علمی و پژوهشی می باشد.

دانشجویان وضعیت پژوهشی دانشگاه را در مجموع عوامل اثر گذار، در حد متوسط (۳/۰۱) ارزیابی نموده اند و کمترین رتبه (۲/۸۷) متعلق به تعامل اساتید راهنما و مشاور با دانشجویان می باشد.

به طور کلی دانشجویان وضعیت آموزشی و پژوهشی دانشگاه را در حد متوسط ارزیابی نموده اند بطوریکه مهم ترین نتایج بدست آمده حاکی از آن است که وضعیت محتوای دروس ارائه شده پایین ترین رتبه (۲/۸۹) و کمیت و کیفیت وسایل کمک آموزشی بالاترین رتبه (۳/۶۷) را به خود اختصاص داده است.

کلید واژه: دانشگاه پیام نور، رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی کارشناسی ارشد، وضعیت آموزشی، وضعیت پژوهشی

فهرست مطالب

<u>عنوان</u>	<u>شماره صفحه</u>
فصل اول : کلیات طرح	
۱-۱ مقدمه.....	۱
۲-۱ بیان مسئله.....	۵
۳-۱ ضرورت و اهمیت تحقیق.....	۸
۴-۱ اهداف تحقیق.....	۱۱
۵-۱ محدودیت های تحقیق.....	۱۱
۶-۱ پیش فرض های محقق.....	۱۲
۷-۱ پرسش های و پژوه	۱۲
۸-۱ واژه ها	۱۳
فصل دوم : ادبیات و پیشینه تحقیق	
۱-۲ مقدمه ...	۱۸
۲-۲ مبانی نظری	۱۹
۳-۲ پیشینه تحقیق.....	۲۵
۳-۲-۱ تحقیقات انجام شده در ایران.....	۲۵
۳-۲-۲ تحقیقات انجام شده در خارج.....	۴۴
فصل سوم : روش شناسی تحقیق	

شماره صفحه

عنوان

۴۹.....	۱-۳ مقدمه.....
۴۹.....	۲-۳ روش تحقیق.....
۴۹.....	۳-۳ جامعه آماری.....
۵۰.....	۴-۳ نمونه آماری.....
۵۰.....	۵-۳ متغیرها.....
۵۰.....	۶-۳ ابزار گرد آوری اطلاعات.....
۵۰.....	۷-۳ اعتبار و پایایی.....
۵۰.....	۸-۳ روش گرد آوری اطلاعات.....

فصل چهارم: یافته ها

۵۱.....	۱-۴ مقدمه.....
۵۴.....	۲-۴ یافته ها.....
۵۴.....	۱-۲-۴ ویژگی های فردی.....
۶۳.....	۲-۲-۴ سؤالات ویژه تحقیق.....

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۱۳۴.....	۱-۵ مقدمه.....
۱۲۸.....	۲-۵ خلاصه یافته ها.....

<u>عنوان</u>	<u>شماره صفحه</u>
۳-۵ بحث	۱۴۱
۴-۵ نتیجه گیری.....	۱۴۳
۵-۵ پیشنهادات	۱۴۴
۱-۵-۵ پیشنهادات برخاسته از تحقیق.....	۱۴۴
۲-۵-۵ پیشنهادات برای تحقیقات آینده.....	۱۴۵
فهرست منابع.....	۱۴۵
ضمیمه	۱۵۴
پرسشنامه تحقیق	۱۵۴

فهرست جداول

جدول ۱-۴: توصیف حجم نمونه آماری به تفکیک جنسیت	۵۱
جدول ۲-۴: توصیف نمونه آماری بر حسب گروههای سنی	۵۲
جدول ۳-۴: فراوانی و درصد سال ورود دانشجویان.....	۵۳
جدول ۴-۴: توصیف ترم تحصیلی دانشجویان	۵۴
جدول ۵-۴: هدف دانشجویان از ادامه تحصیل	۵۵
جدول ۶-۴: میزان دستیابی دانشجویان به اهداف تحصیل	۵۶
جدول ۷-۴: نگرش دانشجویان نسبت به فراهم بودن امکانات لازم برای آموزش جنبی.....	۵۷
جدول ۸- ۴: نگرش دانشجویان نسبت به وضعیت محتوای دروس ارائه شده	۵۸
جدول ۹- ۴: نگرش دانشجویان نسبت به تناسب بین اهداف درس و تکالیف کلاسی.....	۵۹
جدول ۱۰- ۴: نگرش دانشجویان نسبت به مستند بودن محتوای دروس.....	۶۰

- جدول ۴ - ۱۱ : نگرش دانشجویان نسبت به مبتنی بودن محتوای دروس بر یافته های علمی.....۶۱
- جدول ۴ - ۱۲ : نگرش نسبت به مبتنی بودن محتوای دروس بر نیازهای تخصصی دانشجویان.....۶۲
- جدول ۴ - ۱۳ : نگرش دانشجویان نسبت به تکراری بودن محتوای دروس در دوره های ماقبل تحصیل.....۶۳
- جدول ۴ - ۱۴ : نگرش دانشجویان نسبت به تکرار متن کتاب در قالب محتوای مطالب ارائه شده.....۶۴
- جدول ۴ - ۱۵ : نگرش نسبت به میزان پاسخگویی آموخته های دانشجویان به نیازهای پژوهشی.....۶۵
- جدول ۴ - ۱۶ : اولویت نگرش دانشجویان نسبت وضعیت محتوای دروس ارائه شده۶۶
- جدول ۴ - ۱۷ : نگرش دانشجویان نسبت به اطلاع رسانی اساتید از طرح درس خود در آغاز ترم.....۷۰
- جدول ۴ - ۱۸ : نگرش دانشجویان نسبت به سوق دادن دانشجویان به تفکر در مورد موضوعات درسی توسط اساتید...۷۱
- جدول ۴ - ۱۹ : نگرش دانشجویان نسبت به سازگاری روش های تدریس اساتید با نیازهای علمی دانشجویان۷۲
- جدول ۴ - ۲۰ : نگرش دانشجویان نسبت به میزان زمان صرف شده کلاس به مسائل حاشیه ای خارج از موضوع۷۳
- جدول ۴ - ۲۱ : نگرش دانشجویان نسبت به همکاری های گروهی در فعالیتهای آموزشی توسط اساتید.....۷۴
- جدول ۴ - ۲۲ : نگرش نسبت به میزان تشویق دانشجویان به همکاری های گروهی در فعالیت های پژوهشی.....۷۵
- جدول ۴ - ۲۳ : نگرش نسبت به میزان تشویق دانشجویان به شرکت در بحث های کلاسی توسط اساتید.....۷۶
- جدول ۴ - ۲۴ : نگرش دانشجویان نسبت به تلاش اساتید به خلاصه کردن مطالب مهم کلاسی در پایان هر جلسه.....۷۷
- جدول ۴ - ۲۵ : نگرش دانشجویان نسبت به میزان لحاظ شدن مباحث و مطالب مهم درسی در آزمون نهایی.....۷۸
- جدول ۴ - ۲۶ : نگرش نسبت به میزان ارزیابی اولیه از توانایی های علمی دانشجویان در آغاز کلاس توسط اساتید.....۷۹
- جدول ۴ - ۲۷ : نگرش دانشجویان نسبت به برگزاری منظم امتحان میان ترم.....۸۰
- جدول ۴ - ۲۸ : نگرش دانشجویان نسبت به توانایی اساتید برای برقراری جو مثبت و تعاملی بین خود و دانشجویان.....۸۱
- جدول ۴ - ۲۹ : نگرش نسبت به میزان تناسب مدیریت کلاسی اساتید در رابطه با فعالیت های یادگیری دانشجویان.....۸۲
- جدول ۴ - ۳۰ : نگرش نسبت به میزان اعمال تبعیض بین دانشجویان توسط اساتید.....۸۳
- جدول ۴ - ۳۱ : نگرش نسبت به میزان تسلط اساتید در پاسخگویی به سوالات دانشجویان.....۸۴

- جدول ۴- ۳۲: نگرش دانشجویان نسبت به میزان آمادگی علمی اساتید برای حضور در کلاس.....۸۵
- جدول ۴- ۳۳: نگرش دانشجویان نسبت به میزان ایجاد چالش های علمی مربوط به موضوعات درسی از سوی مدیریت..۸۶
- جدول ۴- ۳۴: اولویت نگرش دانشجویان نسبت به عوامل موثر در مهارت های اساتید.....۸۷
- جدول ۴- ۳۵: نگرش دانشجویان نسبت به میزان تجهیزات در دسترس برای فعالیت های کلاسی.....۹۲
- جدول ۴-۳۶: نگرش دانشجویان نسبت به قابلیت بهره برداری چند منظوره از فضای کلاس های درس.....۹۳
- جدول ۴- ۳۷: نگرش دانشجویان نسبت به میزان دسترسی به نرم افزارها و سخت افزار های۹۴
- جدول ۴- ۳۸: نگرش دانشجویان نسبت به میزان دسترسی به اینترنت پر سرعت برای فعالیت های پژوهشی.....۹۵
- جدول ۴- ۳۹: نگرش دانشجویان نسبت به میزان دسترسی به تجهیزات فنی جهت فعالیت های پژوهشی.....۹۶
- جدول ۴- ۴۰: نگرش دانشجویان نسبت به میزان نیازدسترسی به نرم افزارها و سخت افزارهای مورد نیاز.....۹۷
- جدول ۴- ۴۱: اولویت نگرش دانشجویان نسبت به میزان وجود وسایل کمک آموزشی.....۹۸
- جدول ۴- ۴۲: رضایت دانشجویان نسبت به عایق بندی کلاس ها به منظور جلوگیری از سروصدا.....۱۰۰
- جدول ۴- ۴۳: نگرش دانشجویان نسبت به تاثیر چیدمان صندلی ها در برقراری ارتباطات در کلاس درس.....۱۰۱
- جدول ۴- ۴۴: نگرش دانشجویان نسبت به میزان مطلوبیت اندازه کلاس ها برای فعالیت یادگیری.....۱۰۲
- جدول ۴- ۴۵: نگرش دانشجویان نسبت به میزان تناسب نور کلاس ها برای فعالیت یادگیری.....۱۰۳
- جدول ۴- ۴۶: نگرش دانشجویان نسبت به تناسب معماری دانشکده با ویژگی های علمی پژوهشی مراکز آموزشی.....۱۰۴
- جدول ۴- ۴۷: نگرش دانشجویان نسبت به میزان مطلوبیت سیستم های گرمایشی , سرمایشی و تهویه کلاسها.....۱۰۵
- جدول ۴- ۴۸: نگرش دانشجویان نسبت به وضعیت دانشگاه و فضای کلاس های آموزشی.....۱۰۶
- جدول ۴- ۴۹: نگرش دانشجویان نسبت به میزان وجود نمادهایی تقویت کننده انگیزه های علمی پژوهشی.....۱۰۹
- جدول ۴- ۵۰: نگرش دانشجویان نسبت به تاثیر رفتار و منش اساتید در ایجاد الگوی موثر علمی پژوهشی.....۱۱۰
- جدول ۴- ۵۱: نگرش دانشجویان نسبت به رفتار و منش کارکنان (غیر هیات علمی) در رابطه با دانشجویان.....۱۱۱
- جدول ۴- ۵۲: نگرش دانشجویان نسبت به میزان علاقه به انجام تحقیقات مرتبط با محیط های ورزشی.....۱۱۳

عنوان

شماره صفحه

- جدول ۴ - ۵۳ : نگرش دانشجویان نسبت به میزان پاسخگویی نیازهای پژوهشی توسط آموخته ها ۱۱۴
- جدول ۴ - ۵۴ : نگرش دانشجویان نسبت به وضعیت فعالیت های پژوهشی دانشگاه ۱۱۵
- جدول ۴ - ۵۵ : نگرش دانشجویان نسبت به وضعیت فعالیت های آموزشی و پژوهشی دانشگاه ۱۱۷

فهرست نمودار ها

- نمودار ۴ - ۱ : توصیف حجم نمونه آماری به تفکیک جنسیت ۵۰
- نمودار ۴-۲ : توصیف نمونه آماری بر حسب گروههای سنی ۵۱
- نمودار ۴-۳ : فراوانی و درصد سال ورود دانشجویان ۵۲
- نمودار ۴ - ۴ : توصیف ترم تحصیلی دانشجویان ۵۳
- نمودار ۴-۵ : هدف دانشجویان از ادامه تحصیل ۵۴
- نمودار ۴-۶ : میزان دستیابی دانشجویان به اهداف تحصیل ۵۵
- نمودار ۴ - ۷ : نگرش دانشجویان نسبت به فراهم بودن امکانات لازم برای آموزش جنبی در دانشگاه ۵۶
- نمودار ۴ - ۸ : نگرش دانشجویان نسبت به انطباق محتوای دروس دوره تحصیلی با اهداف درس ۵۸
- نمودار ۴ - ۹ : نگرش دانشجویان نسبت به تناسب بین اهداف درس و تکالیف کلاسی ۵۹
- نمودار ۴ - ۱۰ : نگرش دانشجویان نسبت به مستند بودن محتوای دروس ۶۰
- نمودار ۴ - ۱۱ : نگرش دانشجویان نسبت به مبتنی بودن محتوای دروس بر یافته های علمی ۶۱
- نمودار ۴ - ۱۲ : نگرش نسبت به مبتنی بودن محتوای دروس بر نیازهای تخصصی دانشجویان ۶۲
- نمودار ۴ - ۱۳ : نگرش دانشجویان نسبت به تکراری بودن محتوای دروس در دوره های ماقبل تحصیل ۶۳
- نمودار ۴ - ۱۴ : نگرش دانشجویان نسبت به تکرار متن کتاب در قالب محتوای مطالب ارائه شده ۶۴
- نمودار ۴ - ۱۵ : نگرش نسبت به میزان پاسخگویی آموخته های دانشجویان به نیازهای پژوهشی بخش ورزش کشور ۶۵
- نمودار ۴ - ۱۶ : نگرش دانشجویان نسبت به عوامل موثر در انطباق محتوای دروس با نیازهای تخصصی و علمی ۶۷

عنوان

شماره صفحه

- نمودار ۴- ۱۷: نگرش دانشجویان نسبت به اطلاع رسانی اساتید از طرح درس خود در آغاز ترم..... ۷۰
- نمودار ۴- ۱۸: نگرش دانشجویان نسبت به سوق دادن دانشجویان به تفکر در مورد موضوعات درسی توسط اساتید..... ۷۱
- نمودار ۴- ۱۹: نگرش نسبت به سازگاری روش های تدریس اساتید با نیازهای علمی دانشجویان..... ۷۲
- نمودار ۴- ۲۰: نگرش دانشجویان نسبت به میزان زمان صرف شده کلاس به مسائل حاشیه ای خارج از درس ۷۳
- نمودار ۴- ۲۱: نگرش دانشجویان نسبت به همکاری های گروهی در فعالیتهای آموزشی توسط اساتید ۷۴
- نمودار ۴- ۲۲: نگرش نسبت به میزان تشویق دانشجویان به همکاری های گروهی در فعالیت های پژوهشی ۷۵
- نمودار ۴- ۲۳: نگرش نسبت به میزان تشویق دانشجویان به شرکت در بحث های کلاسی توسط اساتید..... ۷۶
- نمودار ۴- ۲۴: نگرش دانشجویان نسبت به تلاش اساتید به خلاصه کردن مطالب مهم کلاسی در پایان هر جلسه..... ۷۷
- نمودار ۴- ۲۵: نگرش دانشجویان نسبت به میزان لحاظ شدن مباحث و مطالب مهم درسی در آزمون نهایی..... ۷۸
- نمودار ۴- ۲۶: نگرش نسبت به میزان ارزیابی اولیه از توانایی های علمی دانشجویان در آغاز کلاس توسط اساتید ۷۹
- نمودار ۴- ۲۷: نگرش دانشجویان نسبت به برگزاری منظم امتحان میان ترم ۸۰
- نمودار ۴- ۲۸: نگرش دانشجویان نسبت به میزان توانایی اساتید برای برقراری جو مثبت و تعاملی بین خود و دانشجویان..... ۸۱
- نمودار ۴- ۲۹: نگرش نسبت به میزان تناسب مدیریت کلاسی اساتید در رابطه با فعالیت های یادگیری دانشجویان..... ۸۲
- نمودار ۴- ۳۰: نگرش نسبت به میزان اعمال تبعیض بین دانشجویان توسط اساتید..... ۸۳
- نمودار ۴- ۳۱: نگرش نسبت به میزان تسلط اساتید در پاسخگویی به سوالات دانشجویان..... ۸۴
- نمودار ۴- ۳۲: نگرش دانشجویان نسبت به میزان آمادگی علمی اساتید برای حضور در کلاس..... ۸۵
- نمودار ۴- ۳۳: نگرش دانشجویان نسبت به میزان ایجاد چالش های علمی مربوط به درس از سوی مدیریت..... ۸۶
- نمودار ۴- ۳۴: اولویت نگرش دانشجویان نسبت به عوامل موثر در مهارت های اساتید ۸۷
- نمودار ۴- ۳۵: نگرش دانشجویان نسبت به میزان تجهیزات در دسترس برای فعالیت های کلاسی..... ۹۲

- نمودار ۴-۳۶: نگرش دانشجویان نسبت به قابلیت بهره برداری چند منظوره از فضای کلاس های درس.....۹۳
- نمودار ۴-۳۷: نگرش دانشجویان نسبت به میزان دسترسی به نرم افزار ها و سخت افزار های مورد نیاز درسی.....۹۴
- نمودار ۴-۳۸: نگرش دانشجویان نسبت به میزان دسترسی به اینترنت پر سرعت برای فعالیت های پژوهشی.....۹۵
- نمودار ۴-۳۹: نگرش دانشجویان نسبت به میزان دسترسی به تجهیزات فنی جهت فعالیت های پژوهشی.....۹۶
- نمودار ۴-۴۰: نگرش دانشجویان نسبت به میزان نیاز دسترسی به نرم افزارها و سخت افزارهای مورد نیاز فعالیت های پژوهشی در محل تحصیل.....۹۷
- نمودار ۴-۴۱: اولویت نگرش دانشجویان نسبت به میزان وجود وسایل کمک آموزشی.....۹۸
- نمودار ۴-۴۲: نگرش دانشجویان نسبت به میزان رضایت دانشجویان نسبت به عایق بندی کلاس ها به منظور جلوگیری از سروصدا.....۱۰۰
- نمودار ۴-۴۳: نگرش دانشجویان نسبت به تاثیر چیدمان صندلی ها در برقراری ارتباطات در کلاس درس.....۱۰۱
- نمودار ۴-۴۴: نگرش دانشجویان نسبت به میزان مطلوبیت اندازه کلاس ها برای فعالیت یادگیری.....۱۰۲
- نمودار ۴-۴۵: نگرش دانشجویان نسبت به میزان تناسب نور کلاس ها برای فعالیت یادگیری.....۱۰۳
- نمودار ۴-۴۶: نگرش دانشجویان نسبت به تناسب معماری دانشکده با ویژگی های علمی - پژوهشی مراکز آموزش...۱۰۴
- نمودار ۴-۴۷: نگرش دانشجویان نسبت به میزان مطلوبیت سیستم های گرمایشی ، سرمایشی و تهویه کلاسها.....۱۰۵
- نمودار ۴-۴۸: اولویت نگرش دانشجویان نسبت به وضعیت دانشکده ها و فضای کلاس های آموزشی.....۱۰۷
- نمودار ۴-۴۹: نگرش دانشجویان نسبت به میزان وجود نمادهایی تقویت کننده انگیزه های علمی - پژوهشی.....۱۰۹
- نمودار ۴-۵۰: نگرش دانشجویان نسبت به تاثیر رفتار و منش اساتید در ایجاد الگوی موثر علمی - پژوهشی.....۱۱۰
- نمودار ۴-۵۱: نگرش دانشجویان نسبت به رفتار و منش کارکنان در رابطه با الگو سازی علمی.....۱۱۱
- نمودار ۴-۵۲: نگرش دانشجویان نسبت به میزان علاقه به انجام تحقیقات مرتبط با محیط های ورزشی.....۱۱۳
- نمودار ۴-۵۳: نگرش دانشجویان نسبت به میزان پاسخگویی نیازهای پژوهشی توسط آموخته های دانشگاهی.....۱۱۴
- نمودار ۴-۵۴: نگرش دانشجویان نسبت به وضعیت فعالیت های پژوهشی دانشگاه.....۱۱۵
- نمودار ۴-۵۵: نگرش دانشجویان نسبت به وضعیت فعالیت های آموزشی و پژوهشی دانشگاه.....۱۱۶

نمودار ۴-۵۶: فراوانی و درصد نگرش دانشجویان نسبت به وضعیت فعالیت های آموزشی و پژوهشی دانشگاه.....۱۱۷

فصل اول

کلیات طرح

مقدمه

پیشرفت روزافزون و لحظه به لحظه علوم و فنون، هرروز دانش و مهارت های انسان را نارسا و ناقص می سازد. بنابراین بقای فرد و سازمان وابسته به این است که دائماً اطلاعات و مهارت های خود را نو و تازه کند و این امر ممکن نیست مگر با آموزش مداوم و مستمر. از طرف دیگر تامین به موقع و به جای نیروی انسانی متخصص مورد نیاز در هر سازمان یک ضرورت محسوب می شود و تامین چنین ضرورتی بدون پیروی از اصول و فنون برنامه ریزی انسانی به ویژه برنامه ریزی آموزشی غیر ممکن است. هرگونه برنامه ریزی اصولی نیز می بایست بر مبنای پژوهش های علمی بنا نهاده شود. (بهروزی ۱۳۸۴)

آموزش و پژوهش همواره به عنوان مطمئن ترین وسایل جهت بهبود کیفیت عملکرد و حل مشکلات سازمان ها مورد نظر بوده است و فقدان آن ها نیز یکی از مسائل اساسی و حاد در هر سازمان است. نظام آموزش و پژوهش باید به نحوی باشد تا متناسب با حرکت و تکامل سریع علوم و فنون، دانش و اطلاعات مورد نیاز و جدید را در اختیار نیروی انسانی قرار دهد (همان منبع).

در عصری که دانایی، محور توسعه شناخته شده، آموزش و پژوهش را باید موتور محرک توسعه دانست. علم و دانش به دلیل ماهیت و رسالت ویژه اش و نیز بنخاطر نقش حساسی که در حیات اجتماعی جوامع در ابعاد مختلف ایفا می نماید؛ همواره مورد توجه و دقت دانشمندان، روشنفکران، رؤسای دولت ها و افراد عادی جامعه بوده است. (رضایی هزاوه ۱۳۸۵)

جامعه ی امروزی به این حقیقت دست یافته است که تنه راه پیشرفت و تعالی خودرامی تواند، با سرمایه گذاری در زمینه های تحولات نوین یاد در رشد و پرورش نیروی انسانی خود به دست آورد. کشورهای چون آمریکا، ژاپن، آلمان، انگلستان و فرانسه که از اقتصاد های برتر دنیا به حساب می آیند تنها از طریق تحول نظام آموزشی و پژوهشی خود توانسته اند به جایگاه مطلوب خود دست پیدا نمایند. امروزه ما شاهد آن هستیم که، دولت هایی که در این زمینه سرمایه گذاری و برنامه ریزی مناسبی ندارند همچنان نمی توانند جایگاه خود را در عرصه های مختلف بهبود بخشند (جعفر غفار ۱۳۸۷).

آموزش عالی بخش مهم و حائز اهمیتی است که دارای اثرگذاری بسیار وسیعی در دیگر نهادها و بخشهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی جامعه است. نظام آموزش عالی در همه جوامع با تربیت تخصصی افراد، تامین مدیران و رهبران جامعه را در همه بخش ها برعهده دارد. از طرف دیگر با رشد توانایی ها، نبوغ و ظرفیت فکری انسان، سبب توسعه مرزهای دانش بشری می گردد. هم چنین تحلیل

چالشهای مختلف و مسایل مبتلا به انسان، نه تنها به حل مسایل و اصلاح نارساییها می پردازد، بلکه به دلیل تقویت نیروی اکتشاف و نوآوری، خلاقیت و ابداع گسترش روحیه انتقادی درمیان تحصیل کردگان، امکان ترقی و بهبود تمامی ابزارهای زندگی را فراهم می سازد. به همین دلیل، یکی از اهداف اولیه آموزش عالی را رشد و توسعه دانش، مهارت، نگرشها و تواناییهای دانشجویان و تبدیل آنان به فراگیرانی می دانند که دائماً نقاد و متفکر هستند (هاروی ۱۹۹۹).

بالندگی هر سازمان دانشگاهی، ضرورت بقای آن است، این بالندگی در گرو توجه به کیفیت عملکرد دانشگاهی است. برای راه اندازی هر شرکت، موسسه یا مرکز آموزشی، بهره مندی از حداقل کیفیت (فضاها و تجهیزات و امکانات فیزیکی) ضرورت اولیه است، اما دستیابی به اهداف آن مرکز بدون نظارت بر کیفیت عملکرد آن ممکن نخواهد بود، چرا که انجام فعالیتهایی از سوی کارکنان یک سازمان به تنهایی متضمن کارکرد مناسب آن نیست. مراکز آموزشی خود یک خرده سیستم از نظام آموزشی هر کشور محسوب می شوند که در کشور ما نیز دانشگاهها به صورت زیر مجموعه ای از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مشغول تعلیم و تربیت جوانان راه یافته به نظام آموزش عالی کشور می باشند. دغدغه کیفیت در آموزش عالی، به معنای عام آن قدمتی به درازای خود آموزش عالی دارد چراکه آموزش عالی بنا به سرنوشت آن، فعالیت پیچیده و کیفی است، ضرورت نهادینه شدن "فرایند اطمینان از کیفیت در آموزش عالی" در معنای خاص خود از نیمه دوم قرن بیستم به ویژه از دهه ۸۰ پیش از پیش، بروز نموده است. (فراستخواه ۱۳۸۵)

تقاضاهای فزاینده به آموزش عالی و رشد کمی بسیار زیاد آن، همراه با محدودیت منابع عمومی و شرایطی، روز به روز رقابتی تر و به ویژه با یکپارچگی بازارها و جهانی شدن از یک سو و اهمیت یافتن فناوری های اطلاعات و ارتباطات و ظهور "اقتصاد دانش" از سوی دیگر، از جمله عواملی بودند که کیفیت را به یکی از چالش های مرکزی آموزش عالی مبدل ساخته اند.

پرسش از کیفیت در آموزش عالی، در واقع معطوف به این است که اولاً هدف های نظام آموزش عالی تا چه اندازه از مطلوبیت برخوردار هستند و ثانياً عناصر درون دادی، فرایندی، برون دادی و عملکرد نظام آموزش عالی، چقدر با این هدف ها، تناسب دارند. بدین ترتیب می توان گفت که در طی دو سه دهه اخیر، دانشگاه ها با انتظارات چند جانبه ای برای "حصول کیفیت" مواجه بوده اند. (همان منبع)

با سابقه ترین تجربه جهانی در باره ارزشیابی آموزشی عالی را می توان در ایالات متحده سراغ گرفت

که از حدود یک قرن پیش، در آن دانشگاهها و موسسات عالی، اعتبار سنجی می‌شوند. بدین معنا که سازمان‌های بیرونی به صورت انجمن‌های تخصصی منطقه‌ای و ملی بر مبنای استانداردهایی که از قبل توسط انجمن تعیین شده است و به توافق رسیده است، به سنجش کیفیت برنامه‌ها و دوره‌ها و نظام‌ها در دانشگاهها و موسسات عالی می‌پردازند و درباره صلاحیت آنها قضاوت می‌کنند و البته پشت‌گرم به فرهنگ شفافیت، پاسخگویی و مسئولیت در میان آنها بوده است. بدین معنی که ساز و کارهایی برای قضاوت درباره تناسب برنامه‌ها و شیوه‌ها با هدف‌های بیان شده و نیز تطابق فعالیتها با برنامه‌ها و سرانجام اثر بخشی فعالیت‌ها در راستای تحقق هدف‌ها به وجود آمده است و مطمئناً این مهم، ممکن می‌گردد که هدف‌ها به صورت کمی بیان گردند. (بازرگان ۱۳۸۱)

در ایران، نه استانداردهای لازم برای اعتبار سنجی، تعیین و تدوین شده‌اند و نه هدف‌های آموزش عالی و دانشگاهها به صورت قابل اندازه‌گیری بیان شده‌اند که فرایند ممیزی را امکان‌پذیر بسازد. بنابراین راهی جز ارزشیابی درونی و بیرونی دانشگاهها و موسسات عالی با مشارکت خود گروه‌ها و اعضای هیئت علمی نیست. بدین ترتیب که با استفاده از روش انتقادی، احساس دلبستگی لازم در آنان ایجاد شود تا به طور داوطلبانه برای بیان مأموریت‌ها و هدف‌های عملکردی خود و قضاوت درباره میزان تحقق آنها فعال شوند و به منظور تغییر وضع موجود خود و بهبود بخشیدن به آن در مسیر نیل به وضع مطلوب، توانمندسازی و حمایت‌ها و پشتیبانی‌های مادی و معنوی و تخصصی شایسته درباره آنها به عمل بیاید. (همان منبع)

یکی از مسئولیتهای نهادهای دانشگاهی این است که دانشجویان خود را با روش‌های متنوع و متناسب یادگیری آشنا کنند و مهارت‌های لازم آنان را توسعه دهند. در این راستا مدیران، اساتید و دانشجویان باید رسالت و استراتژی‌های خود را مشخص سازند. (یمنی ۱۳۸۵)

برای تغییر و نوآوری و بهبود کیفیت فعالیت‌های دوره‌های تحصیلات تکمیلی لازم است نخست وضعیت موجود این دوره‌ها از طریق شاخص‌هایی شناسایی شود و سپس بر اساس یافته‌ها، راهکارهای بهبود آنها پیشنهاد گردد. بررسی‌های محدودی که در زمینه برنامه‌های دوره‌های تحصیلات تکمیلی در دانشگاههای کشور صورت گرفته است، وضعیت کیفی مطلوبی را ارائه نمی‌دهد و هر دانشگاهی برای اعتلای کیفیت دوره‌های تحصیلات تکمیلی خود، نیازمند شناسایی وضعیت موجود آن از طریق ملاک‌های کیفی مرتبط با آموزش‌ها و پژوهش‌های دانشگاهی است تا بتواند معیارهای مناسب بهبود کیفیت را از طریق تصمیمات مدیریتی متناسب پیشنهاد و اجرا نماید. (پاکاریان ۱۳۶۹)

این درحالی است که هم اکنون یکی از علل بنیادی کم تحرکی علمی دانشگاه‌های ما ضعف پرورش روحیه انتقادی و تفکرخلاق، القای روحیه فردگرایی درانجام فعالیت‌های تحصیلی و روحیه مدرک گرایی می باشد. به طوری که دستگاه آموزش و پرورش کشور عمده‌تأ دانش آموزی را تحویل دانشگاه می‌دهد که باینکه خوب درس خوانده، اما روحیه علمی و انتقادی در او خوب پرورش نیافته و یکی از مشکلات کلاسهای دانشگاهی ایجاد تغییر درچنین نگرشهایی است (یمنی ۱۳۸۰).

در سالیان اخیر دیدگاه های متفاوتی در خصوص وضعیت آموزش و پژوهش در دانشگاه های کشور ارایه شده است که برخی از این دیدگاه ها بر ضرورت بازنگری کلی و برخی نیز بر انجام اصلاحات در آموزش و پژوهش تاکید دارند. صرف نظر از ضرورت بازنگری کلی یا انجام اصلاحات در این رابطه ، باید این واقعیت را پذیرفت که آموزش و پژوهش در دانشگاه های کشور با چالش هایی روبروست که این چالش ها بر کارشناسان ، مدرسان و دانشجویان پوشیده نیست. وضعیت مطلوب آموزش و پژوهش دانشگاهی را در شاخص هایی چون مبانی نظری ، واحد های درسی ، موضوع و امکانات مناسب پژوهشی ، اساتید مجرب و باسواد ، همگام شدن با تحولات جامعه جهانی می توان جستجو کرد (ترکیان تبار ۱۳۸۹).

رشته تربیت بدنی نیز از این قاعده مستثنی نبوده و با توجه به گزارش مورخین در خصوص قدمت ۲۵۰۰ ساله تربیت بدنی در ایران و با توجه به استعداد های بالقوه موجود در زمینه های مختلف جغرافیایی (وسعت خاک و آب ، هوای متنوع ، کوه ها و ...) ، اقتصادی (منابع سرشار زیر زمینی)، انسانی ، مدنی (جمعیت جوان و استعدادهای فراوان) و با نگاه اجمالی به نتایج نسبتاً ضعیف ورزش های قهرمانی کشور در سال های اخیر ، به نظر می رسد ما نه تنها هنوز نتوانسته ایم به آن چه متناسب با شایستگی ها و استعدادهایمان است ، دست یابیم ، بلکه تا رسیدن به نقطه مطلوب فاصله زیادی داریم. (همان منبع)

با این مقدمه ، پژوهش حاضر در پی آن است تا به بررسی وضعیت آموزشی و پژوهشی مقطع کارشناسی ارشد رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی پی ببرد و به گونه ای که بداند آیا این رشته و دانشگاه ، با توجه به سیر تحولات آموزشی و پژوهشی ذکر شده در فوق، توانسته وضعیت آموزشی و پژوهشی مطلوبی را برای دانشجویان خود فراهم آورد .